

Lægefaglige perspektiver på dødshjælp

Mads Koch Hansen

Formand for lægeforeningen

Lægeforeningen

- Eutanasi i praksis
- Grundlaget for aktiv dødshjælp er helt forskelligt fra alt andet lægearbejde.
- Grænser – begrænsninger og regler er svære at håndterer – grænserne skrider i Holland og Belgien
- Lægernes etiske regler
- Hvilke alternativer har vi?

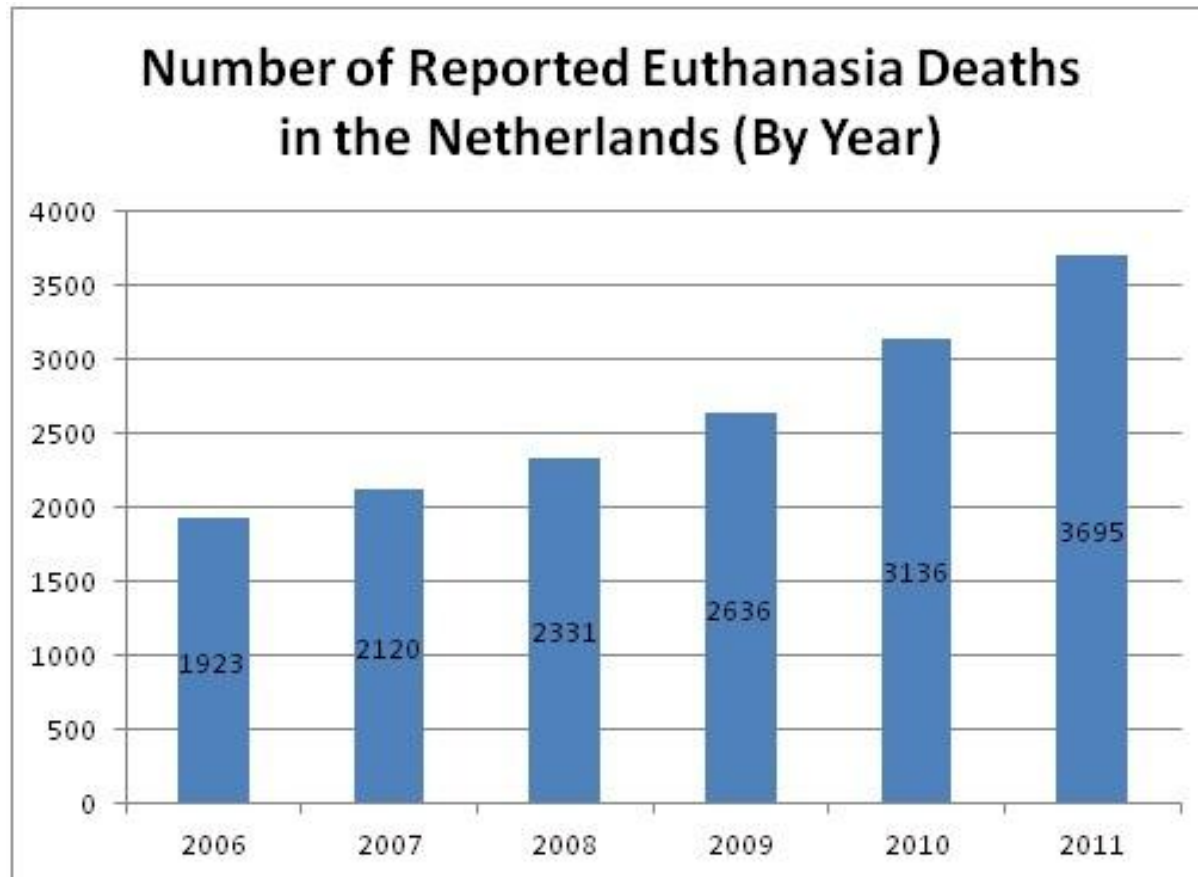
Eutanasi i praksis....

- Udarbejdelse af instrukser og vejledninger?
 - Hvem har denne ekspertise?
- Kvalitetssikring?
 - Skal huden sprittes af inden injektion?
- Kvalitetskontrol?
 - Skal klager over "behandlingssvigt" til patientombuddet?
- Type gift? Mængde gift pr. kg legemsvægt?
 - Ingen lægemidler er indregistreret til aflivning – kan det skaffes på legal vis?

klinisk retningslinje

- **Afgrænsning.** Hvilken patientgruppe - alle?
- **Målgruppe** – hvem skal handle - speciallæger?
- **Fremgangsmåde** – medicin, gift, skydning?
- **Dokumentation**
- **Hvem kan tage beslutning om afståelse fra "behandling" eller starte genoplivning:**
- **Afbryde en behandling (withdraw):** hvornår?
- **Findes der relaterede aktiviteter på området?**
MTV, systematisk review, evalueringer, mv.
- **Referencer, litteratur og links**

Statistik Holland

See: <http://www.lifesitenews.com/blog/euthanasia-is-out-of-control-in-the-netherlands-new-dutch-statistics>

Hollandske erfaringer

- The Dutch experience suggests that a 'cultural' change occurs, **with euthanasia deaths (at 1 in 32 of all deaths) now accounting for six times their road accident death rate.**

Citat fra: Groewound at al > Eng J Med 2000 **342** 331.)

- **In the Netherlands only about 54% of euthanasias are reported.**

Citat fra Shelton T BMJ 2003 **326** 1164.

- **Følges de grundige regler? – nej**
- **Der ydes dødshjælp uden begæring!**
(Reuter, 1996)

Der må være en grænse

Hvor galt kan det gå?

- **Belgium considering controversial new euthanasia law for children**

Published October 31, 2013. Associated Press

- I henhold til den nazistiske racehygiejne-politik var fysisk og mentalt handicappede "ubrugelige" i det tyske samfund, en trussel mod den ariske genetiske renhed og "uværdige" til at leve.

Det såkaldte "eutanasia-program" ("T4-program") kostede angiveligt op til 100.000 mennesker livet - **drab udført af læger** (1939-41).

Lægeforeningen har taget klar stilling

- Vi kan hjælpe, men ikke med døden
- Det skal være fuldstændig klart, at det ikke er en tilladelse, vi som læger ønsker at få. Syge mennesker i dette land skal kunne være helt sikre på, at lægen de møder vil gøre sit yderste for at hjælpe og lindre. De møder ikke en bøddel.
- Citat: Leder Læger.dk 28. august 2006, Hans Buhl

Lægeetiske regler

- **§ 1. Formål**

- **Stk. 1** De etiske regler for læger skal tjene til at styrke god lægegerning og et tillidsfuldt samarbejde mellem læger og patienter...
- **Stk. 4** En læge kan ikke påtage sig arbejdsopgaver, som strider mod reglerne.

- **§ 2. Omhu og samvittighedsfuldhed**

- **Stk. 1** En læge er i sin gerning forpligtet til at medvirke til at forebygge sygdomme og fremme sundhed. En læge skal endvidere støtte den syge såvel som den raske i omsorgen for eget helbred.
- **Stk. 2** En læge skal udøve sin gerning omhyggeligt og samvittighedsfuldt og efter evne lindre smerte og hjælpe den syge med at genvinde sit helbred i respekt for dennes autonomi.
- **Stk. 3** En læge skal i udøvelsen af sit virke under alle forhold respektere sine patienters værdighed og personlige integritet og arbejde for et system, der sikrer dette.
- **Stk. 4** En læge skal arbejde for at sikre rammer for, at patienten bevarer et værdigt liv.

Fællesnordisk udtalelse mod aktiv dødshjælp

"De nordiske lægeforeninger respekterer og værdsætter princippet om patienters ret til selv at bestemme, om de vil underkaste sig behandling, og hvilken af flere mulige behandlinger, de ønsker.

Respekten for menneskers rettigheder bør imidlertid ikke føre til, at læger pålægges handlinger, der strider mod grundlæggende medicinsk etiske principper, som Nordens læger føler sig forpligtet af.

De nordiske lægeforeninger skal derfor advare de nordiske landes regeringer mod at indføre ret til aktiv dødshjælp i Norden."

WMA Resolution on euthanasia

Euthanasia, that is the *deliberate* ending of a life of a patient, even at the patients own request or at the request of close relatives, is *unethical*. This does not prevent the Physician from respecting the desire of a patient to allow the natural process of death to follow its course in the terminal phase of sickness.

(World Medical Association 2005).

WMA Declaration on end of life care

- Pain and symptom management
 - Communication and consent; ethics and values
 - Medical records
 - Family members involved
 - Teamwork
 - Physician training
 - Research and education
- (World Medical Association 2011).

Hospice

Hospicefilosofien

- Den moderne hospicefilosofi er grundlagt i England i 1967. Hospicefilosofien er i dag verdensomspændende og holdt sit indtog i Danmark i starten af 1990erne.
- Opgaven ligger i at sikre den bedst mulige palliative behandling og tage hånd om den døende på det følelsesmæssige plan.

Mål

- At skabe rammer, der giver de bedst mulige forudsætninger for livskvalitet og selvværd og en værdig død.
- At tale om døden og hjælpe patienten til at få bugt med livets løse ender

Indirekte tvang

- Indfører man dødshjælp i Danmark tvinges patienter og pårørende i situationer, hvor de er uafvendeligt døende eller svært syge og invaliderede til at tage stilling til dødshjælp.
- Som patient er man dermed tvunget til at forholde sig til muligheden for at dø efter eget ønske. En mulighed som ikke findes i dag.
- Er det rimeligt at påtvinge patienterne et sådant valg og tvinge læger til at udføre det?

Lægerollen

- Hvad sker der rent psykologisk med behandleren og hans/ hendes selvopfattelse, når man ændrer en grundlæggende præmis nemlig, at man er behandler?
- Er manglende indberetninger af eutanasi i Holland et udtryk for,
 - At man ikke er stolt af sit arbejde?
 - At det er traumatiserende for lægen?
 - Er det fordi reglerne ikke er fulgt?
- Trøste – Lindre - Helbrede

Hvilke alternativer har vi?

- Livstestamente
 - Hvis testator er uafvendeligt døende skal livstestamentets ønsker følges
 - Afståelse fra livsforlængende behandling
 - Passiv dødshjælp
 - Afståelse fra genoplivning
 - Samtale om døden
-
- **Hvad er det egentlige behov for en lovændring?**

Lægeforeningen

www.laeger.dk

35 44 85 00

Lægeforeningen

